

Ekonomiska läget

Erik Törnblom

Sektionschef Ekonomisk analys

SKR

Agenda

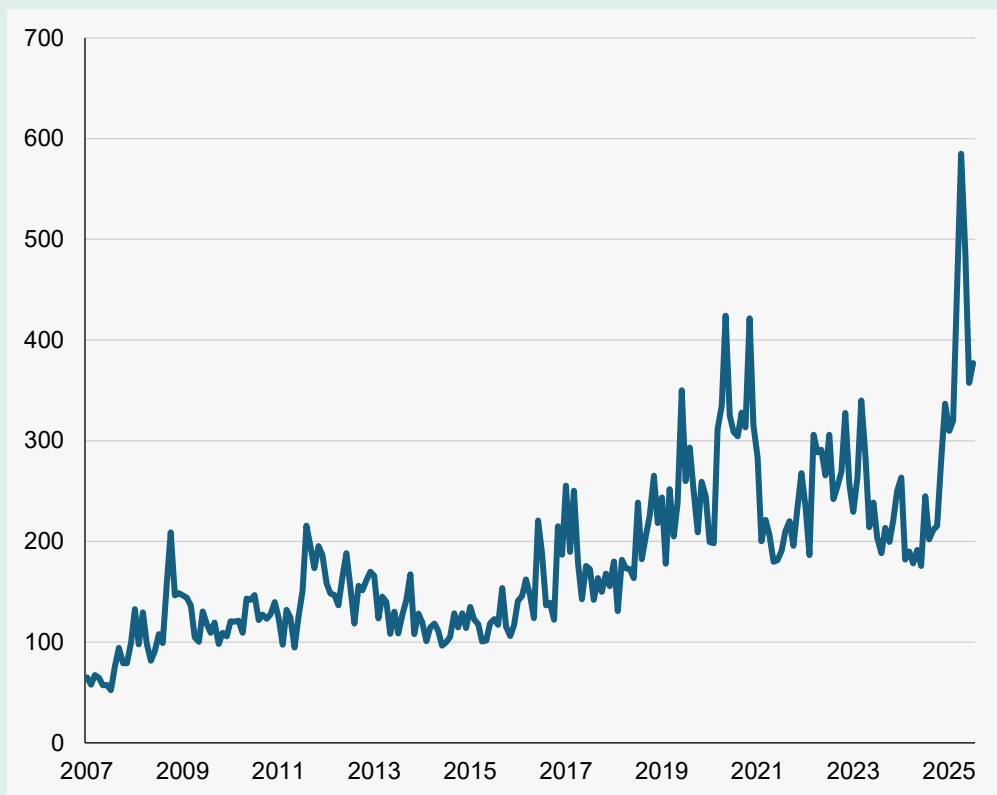
- Makroekonomisk utblick och skatteunderlagsprognos
- Budgetpropositionen 2025
- Demografi
- Kommunernas och Regionernas ekonomi

**"Återhämtningen
som tillfälligt
kom av sig"**



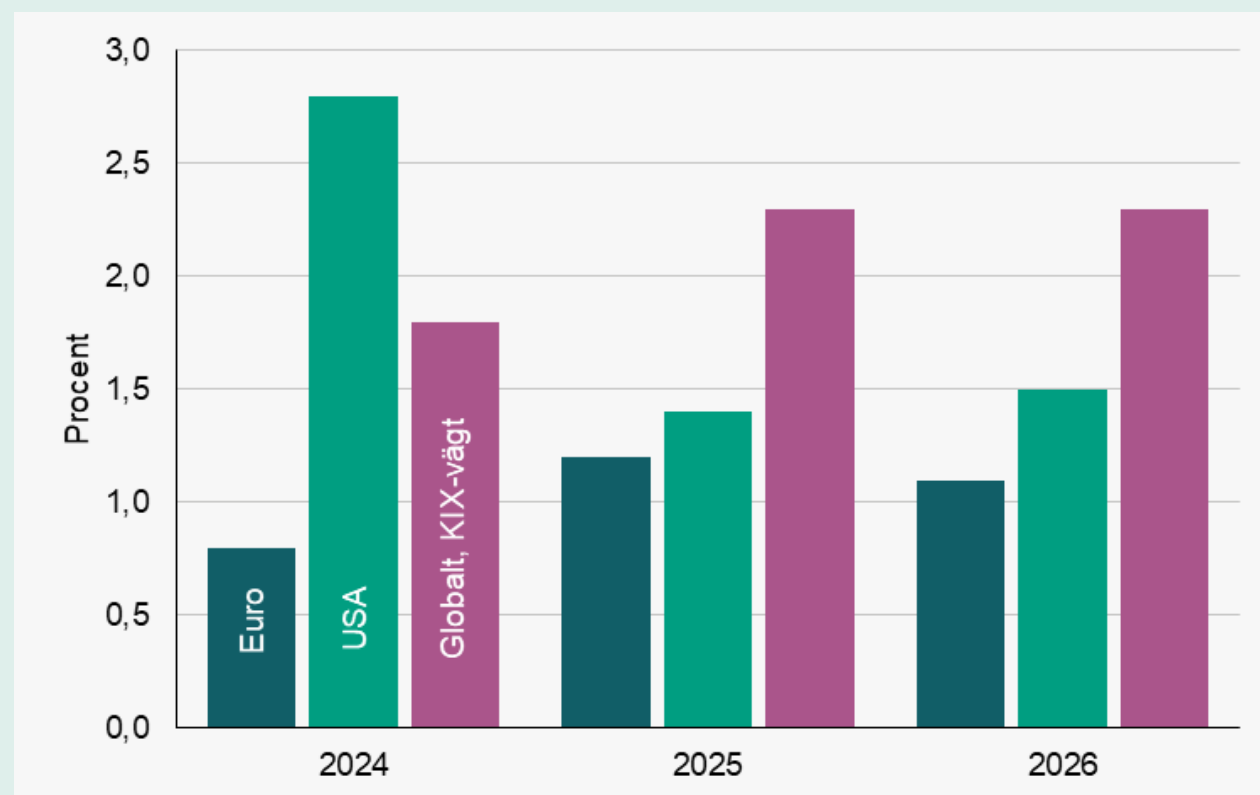
Höjda tullar motvind för global BNP

Ekonomisk-politiskt osäkerhetsindex



Källa: Economic Policy Uncertainty Index och Macrobond.

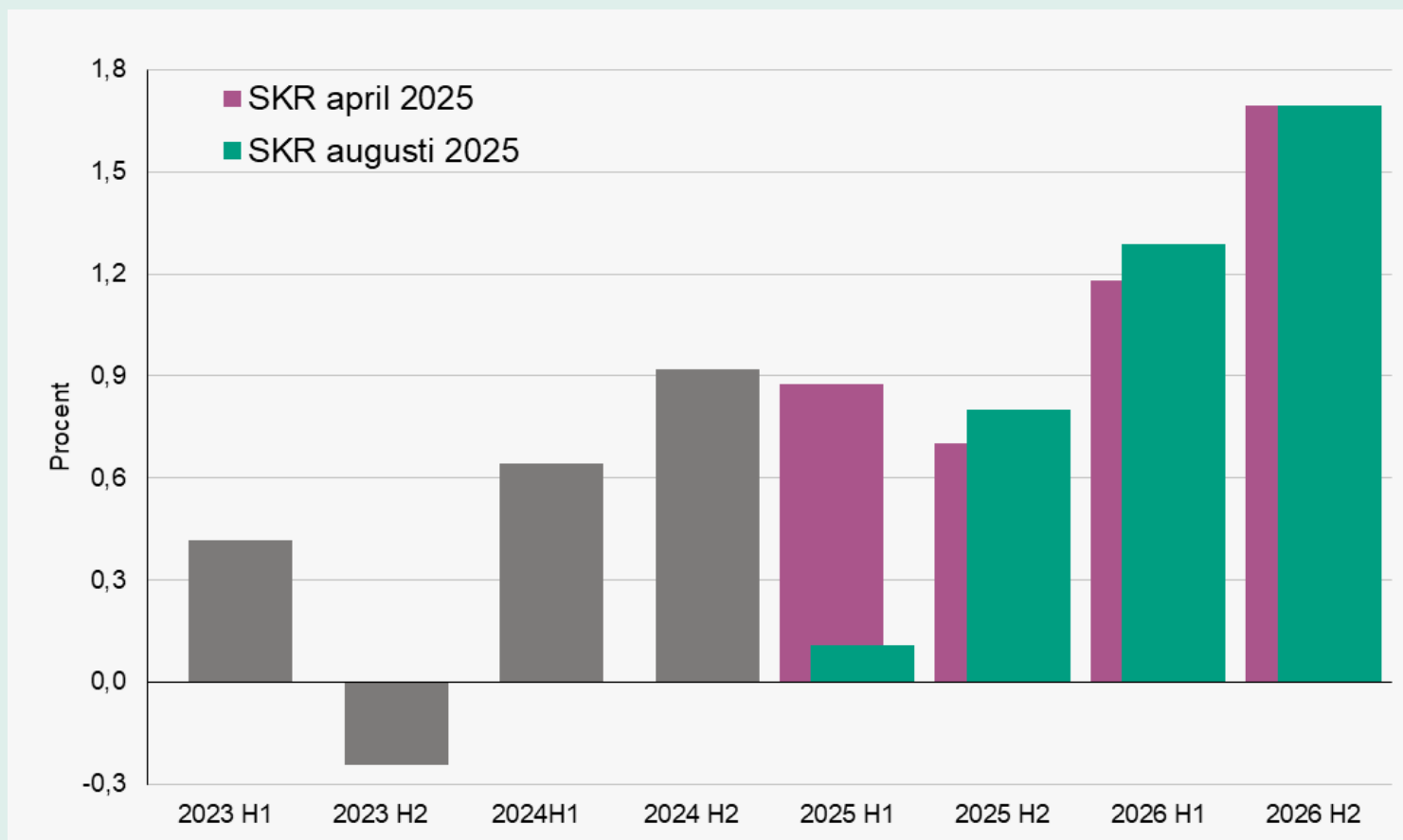
BNP-tillväxt i omvärlden



Källor: Macrobond och SKR.

Tillfällig paus i svensk BNP-tillväxt

BNP-tillväxt halvårstakt

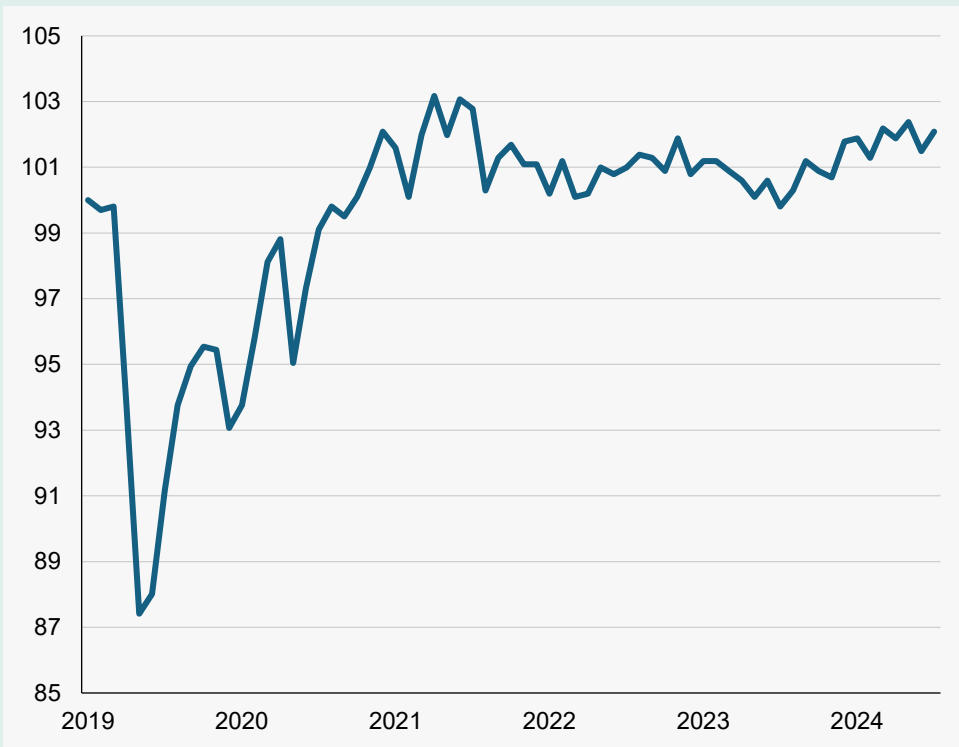


Källor: SCB och SKR.

Stukade hushåll är försiktiga

Utfall månadsindikator

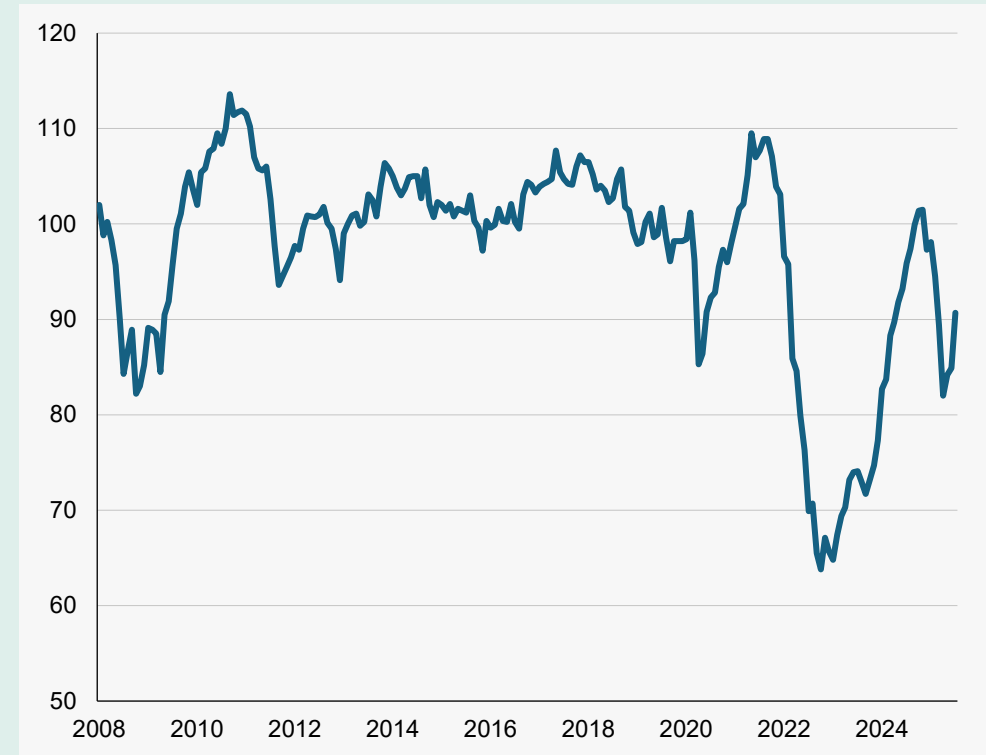
Index



Källa: SCB.

Hushållens förväntningar

Index

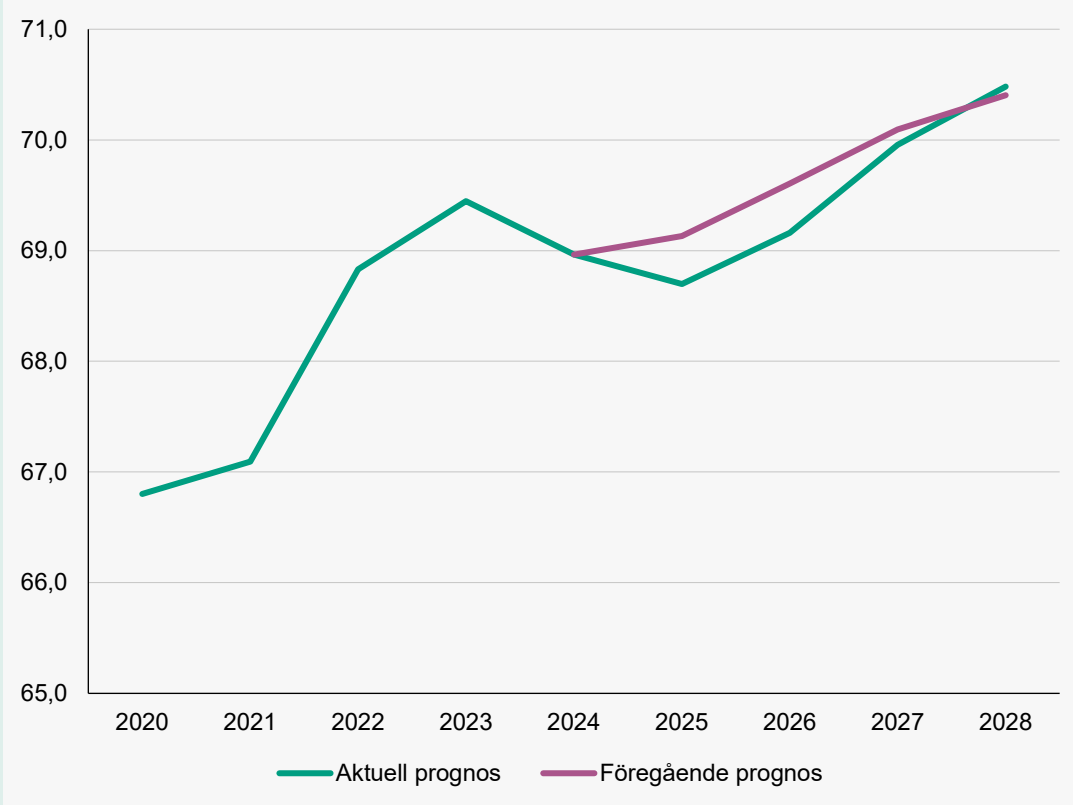


Källa: Konjunkturinstitutet.

Fördröjd återhämtning

Sysselsättningsgrad

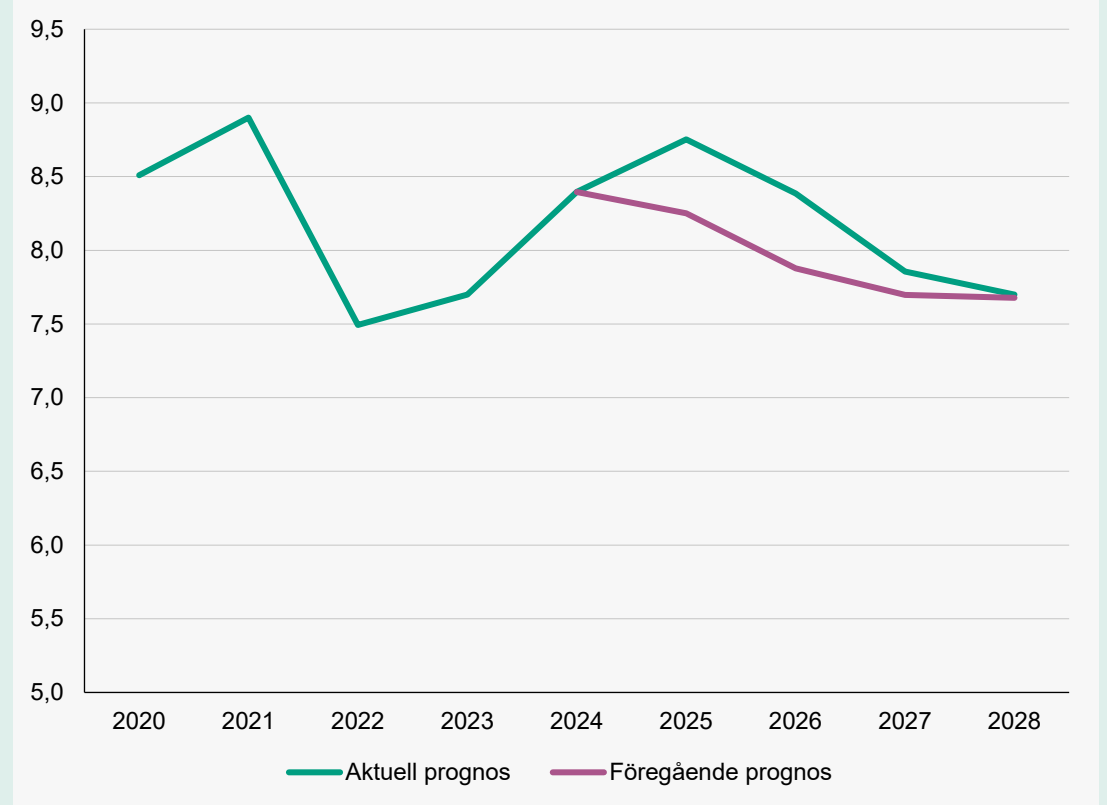
Procent



Källor: SCB och SKR.

Arbetslöshet

Procent

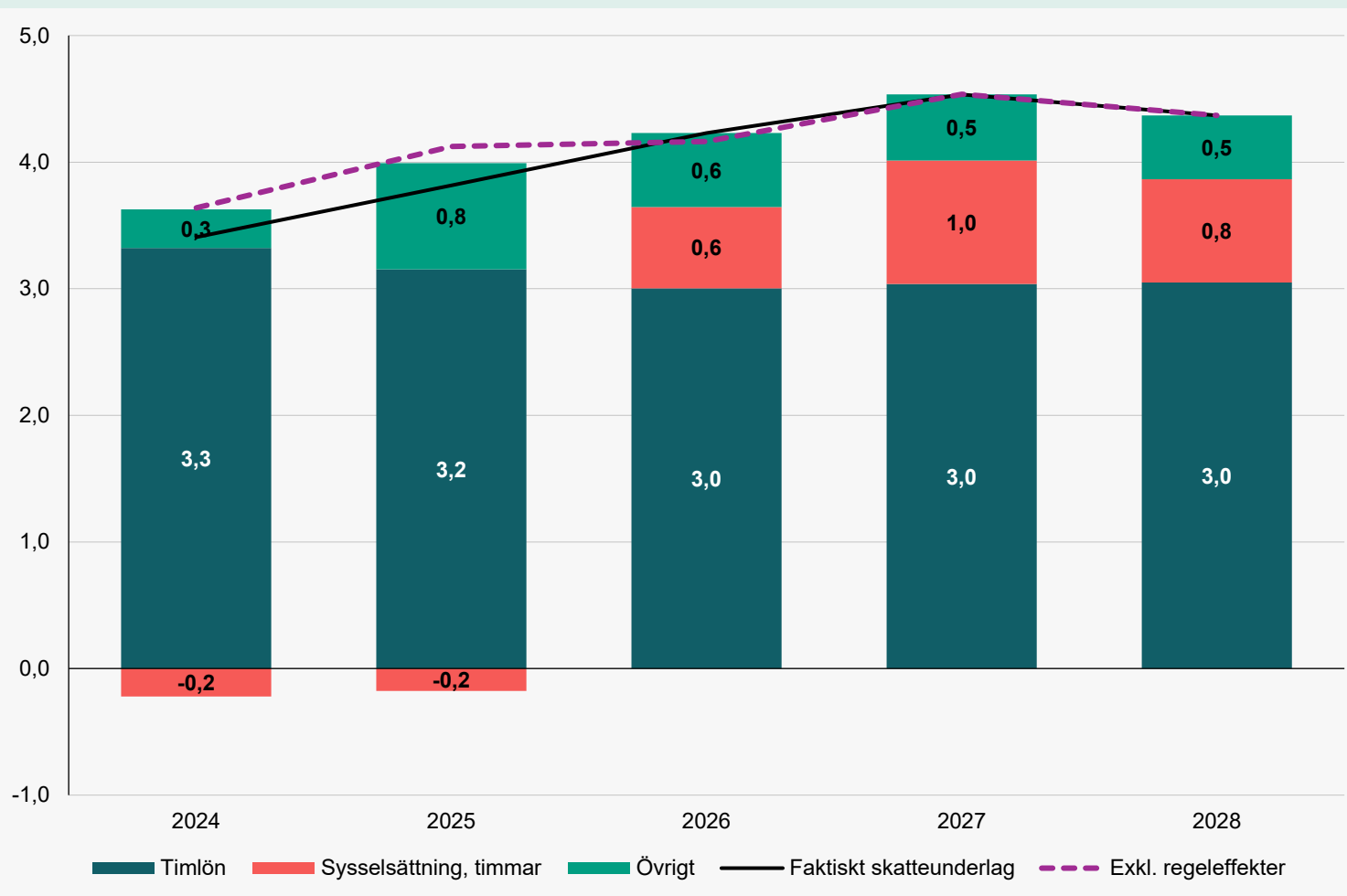


Källor: SCB och SKR.

Skatteunderlaget i bidragstermer

Antalet arbetade timmar minskar två år i rad

Procentuell förändring respektive bidrag till förändring, procentenheter

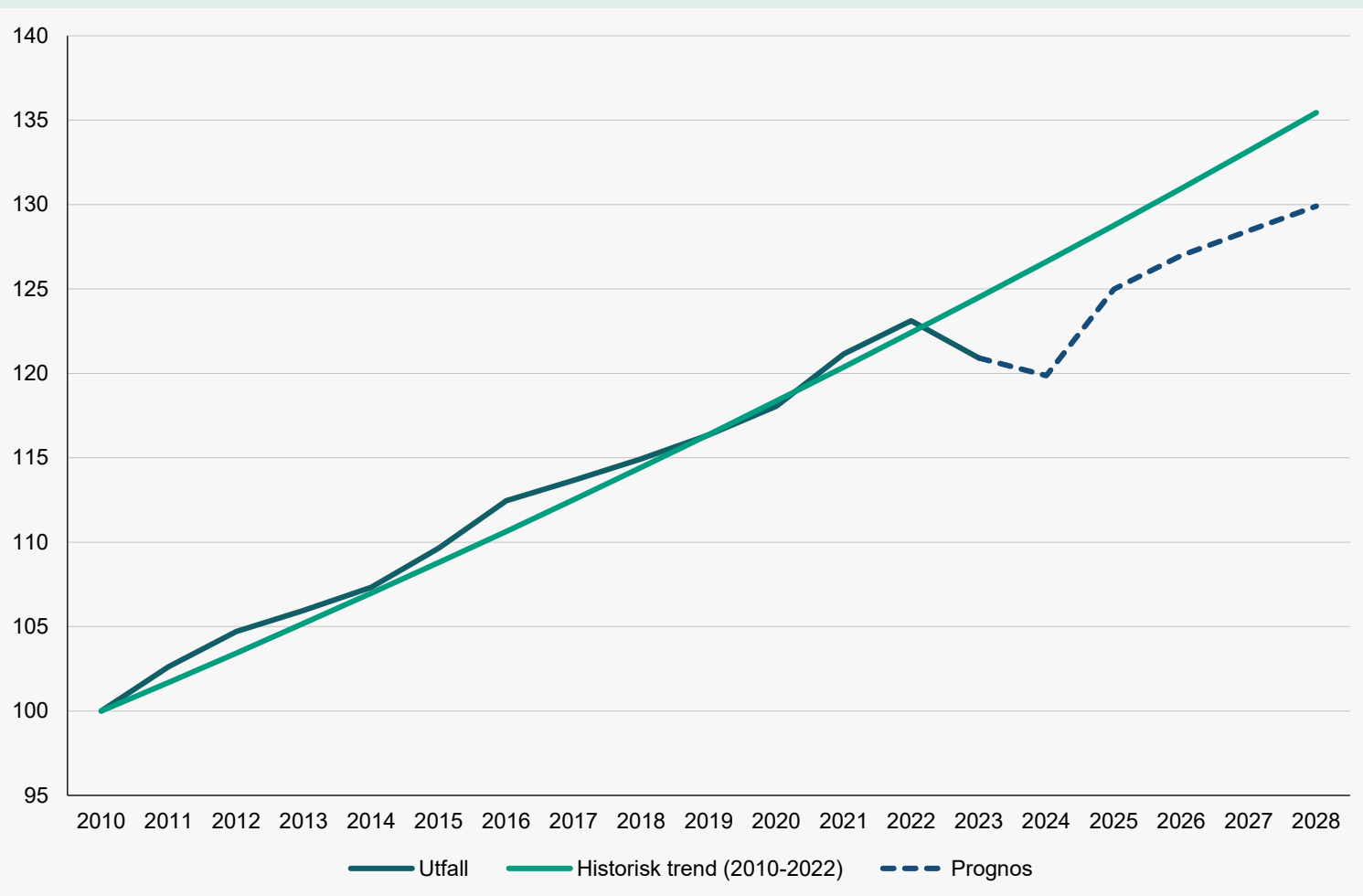


Källor: SCB och SKR.

Skatteunderlaget i reala termer

Kommunsektorns köpkraft är varaktigt urholkad

Index 2010 = 100

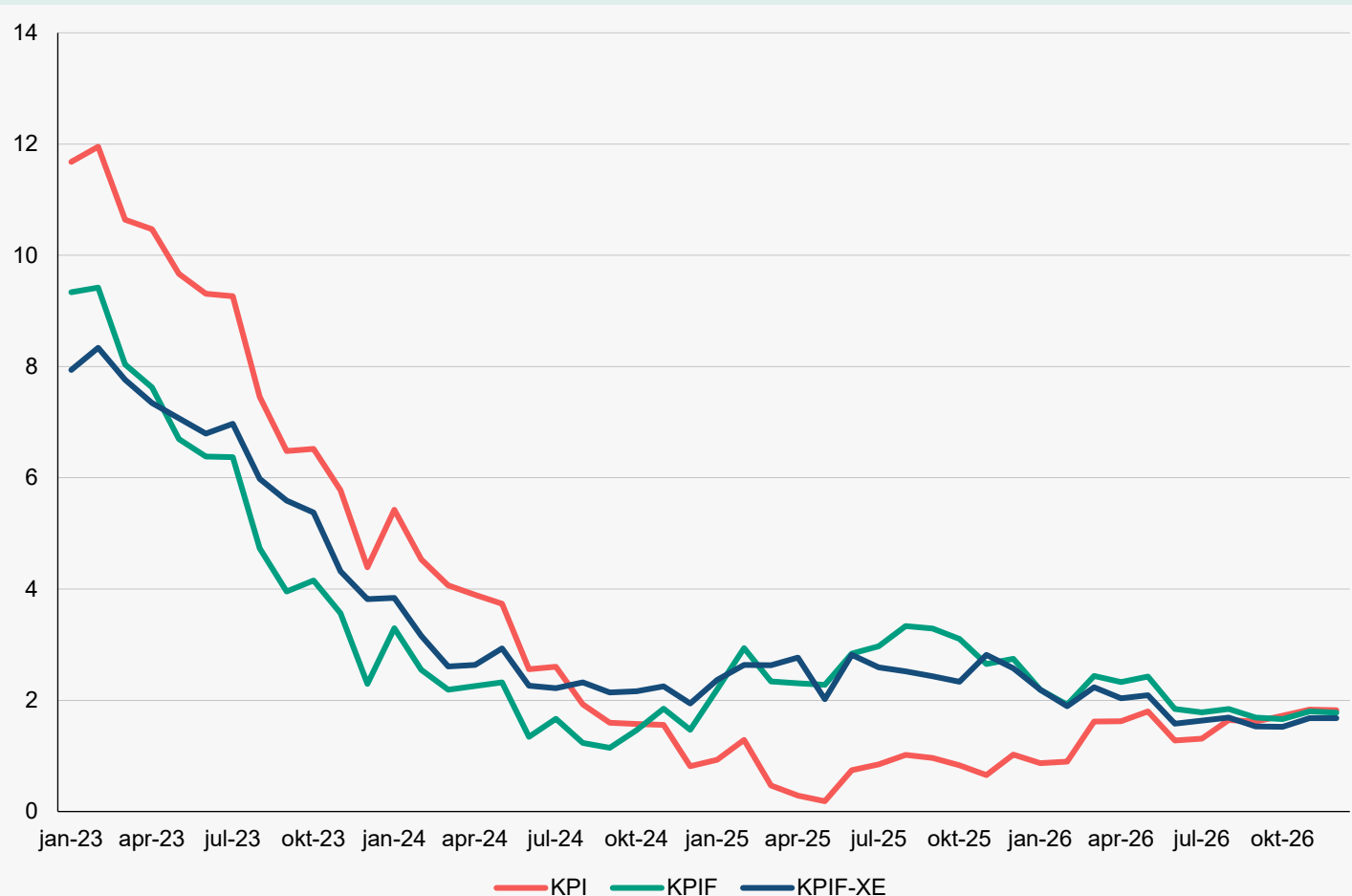


Källor: SCB och SKR.

Fortsatt förhöjd inflation

Tillfälliga effekter under sommaren väntas ebba ut i höst

Procentuell förändring

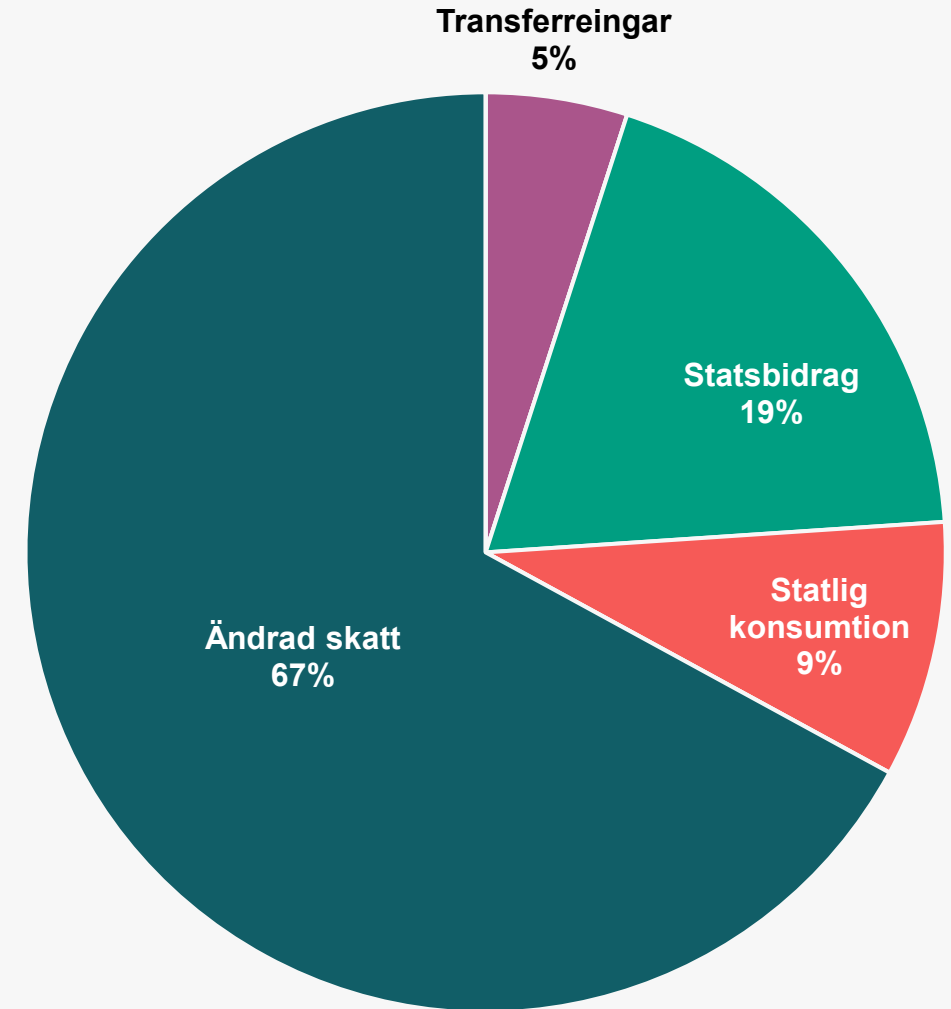


Källor: SCB och SKR.

Hur fördelas reformutrymmet?

- Reformutrymme på 80 mdkr, aviserades 28/8.
- Fördelning i cirkeldiagrammet till höger, beräknat av SKR.

Andel av 80 mdkr



Långsiktiga planeringsförutsättningar?

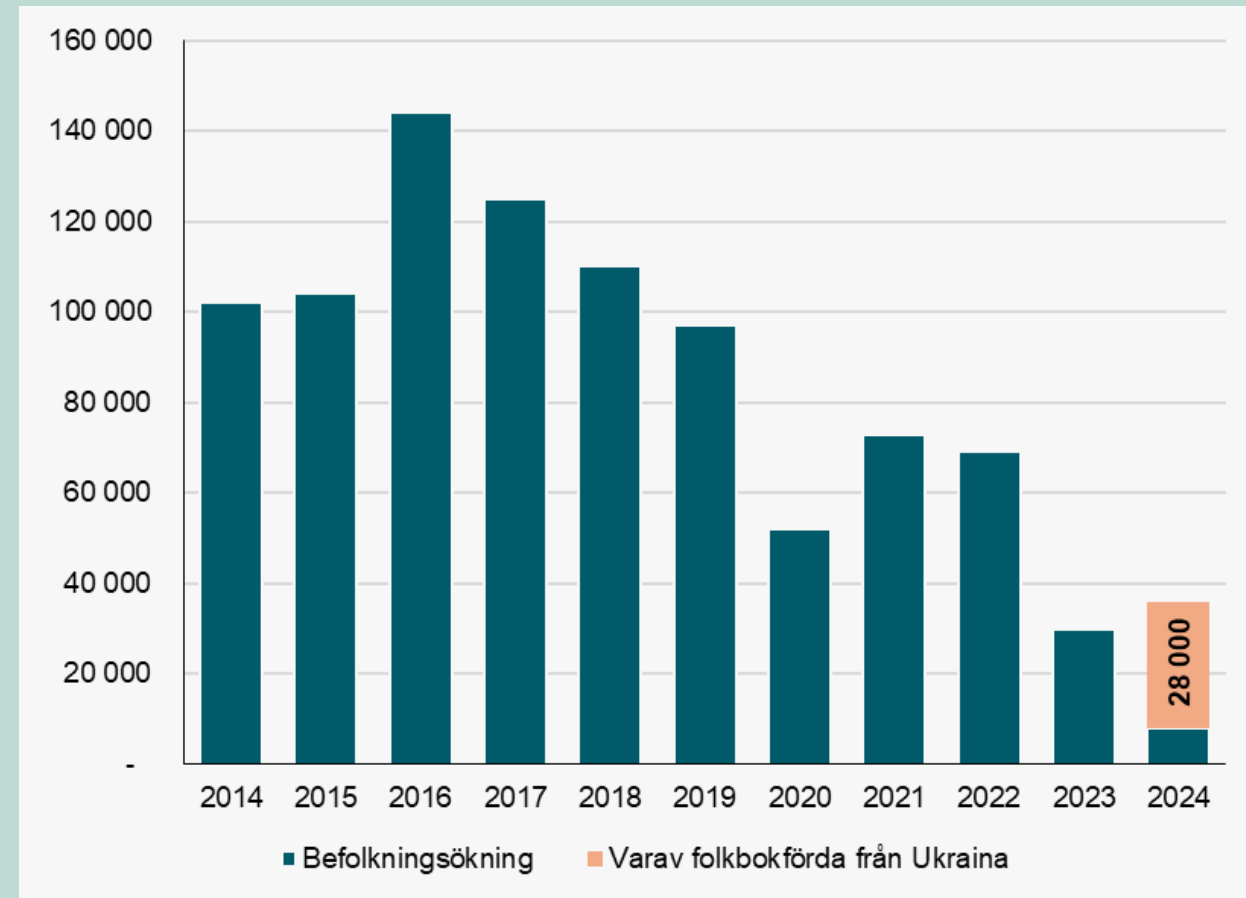
- Inga generella statsbidrag, inga besked om värdesäkring (inte heller väntat).
- Ingen tendens att minska antalet riktade statsbidrag – även om vi inte har hela bilden.
- Samtidigt: omfattande reformer på flera områden – full finansiering nödvändig.

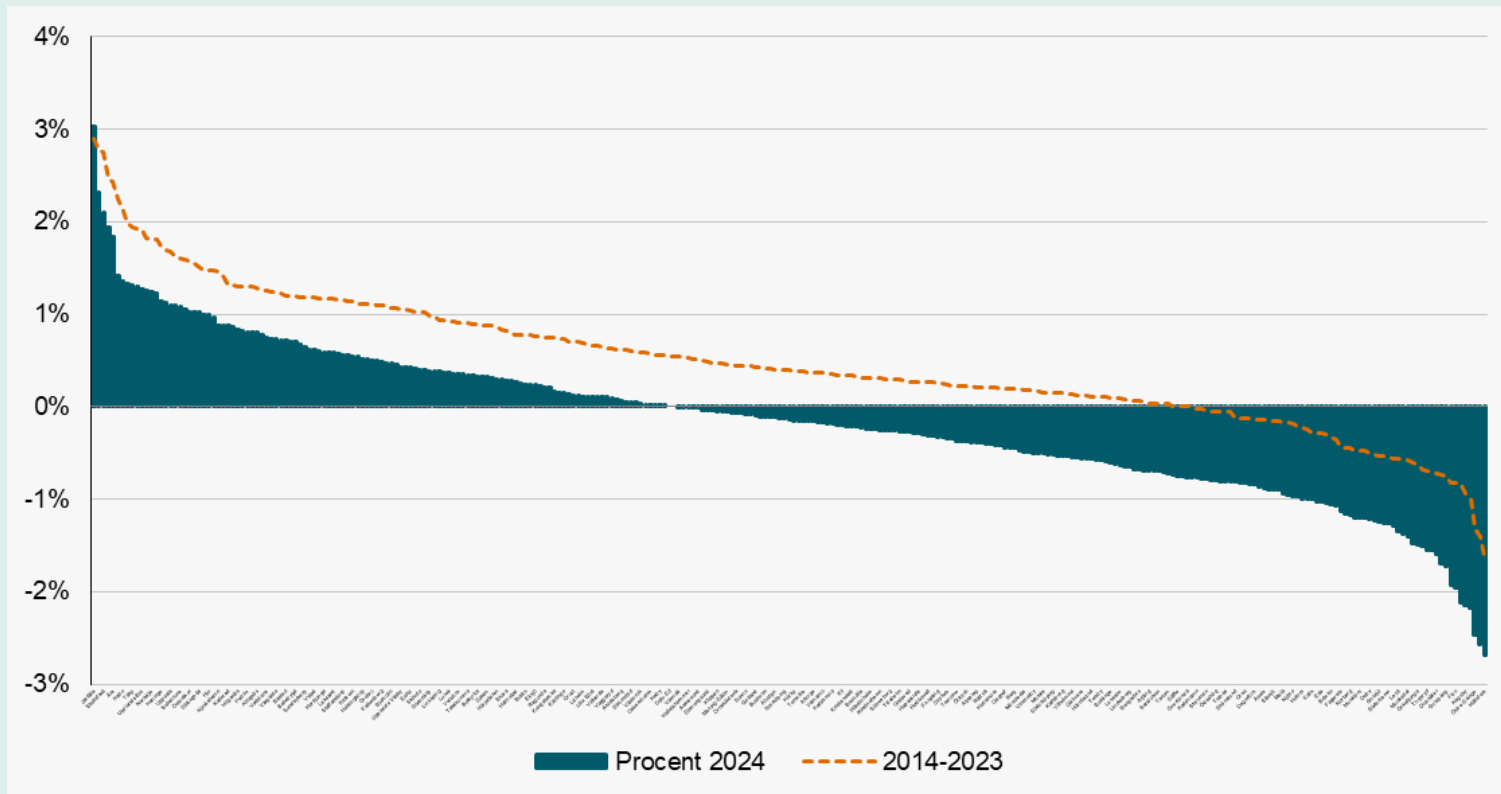
Den demografiska utvecklingen



Minskad befolkningsökning

- Totalt ökade befolkningen i Sverige med 36 000 personer år 2024, motsvarande 0,3 procent.
- Under 2024 folkbokfördes 28 000 personer från Ukraina som vistats i Sverige enligt massflyktsdirektivet.
- Under första halvåret 2025 ökade befolkningen med ca 5000 personer.
- Skatteverkets registerarbete bidrar till lägre ökningstakt.



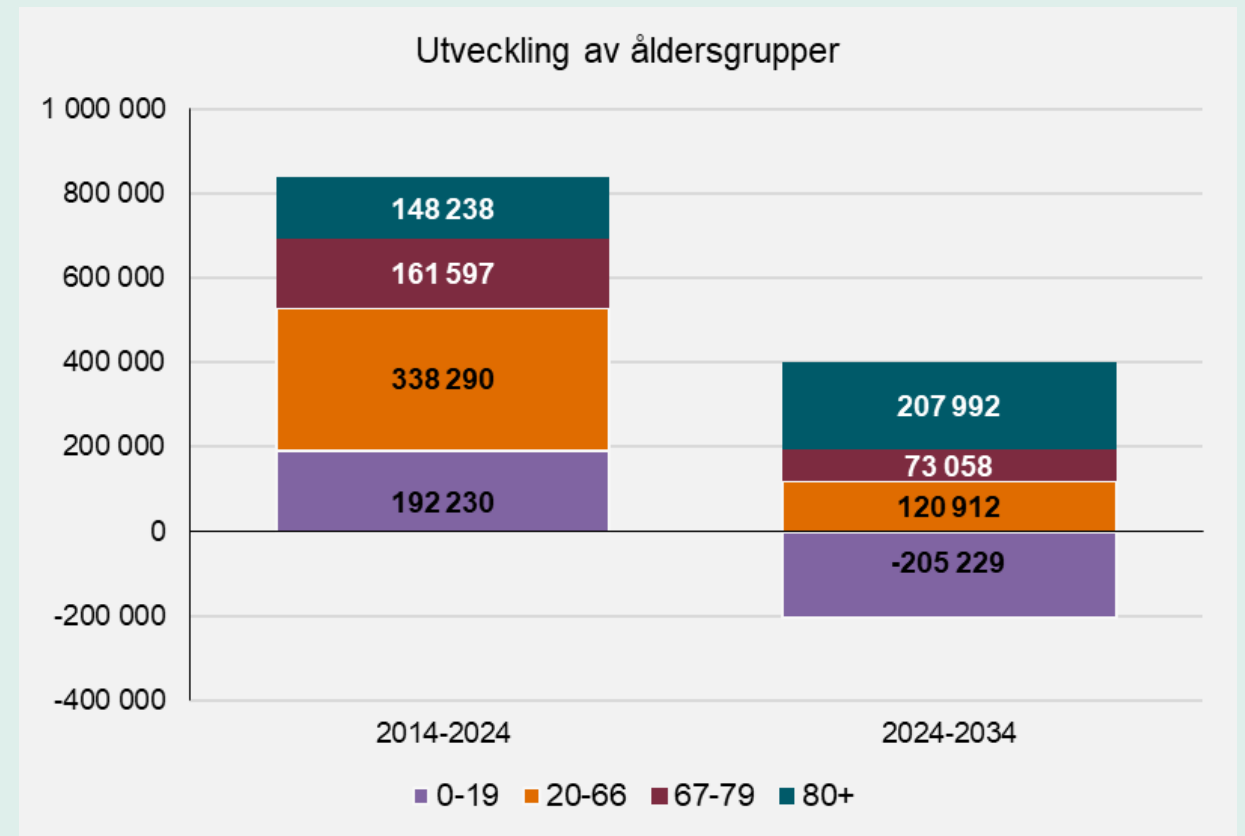


Kommunernas befolknings- utveckling

- Totalt ökar befolkningen i riket med 0,3 procent.
- I 169 kommuner minskade befolkningen 2024.
- Enligt genomsnittet 2014-2023 hade 61 kommuner en minskning.

Befolkningsökning senaste och nästkommande 10-årsperiod

Antal personer

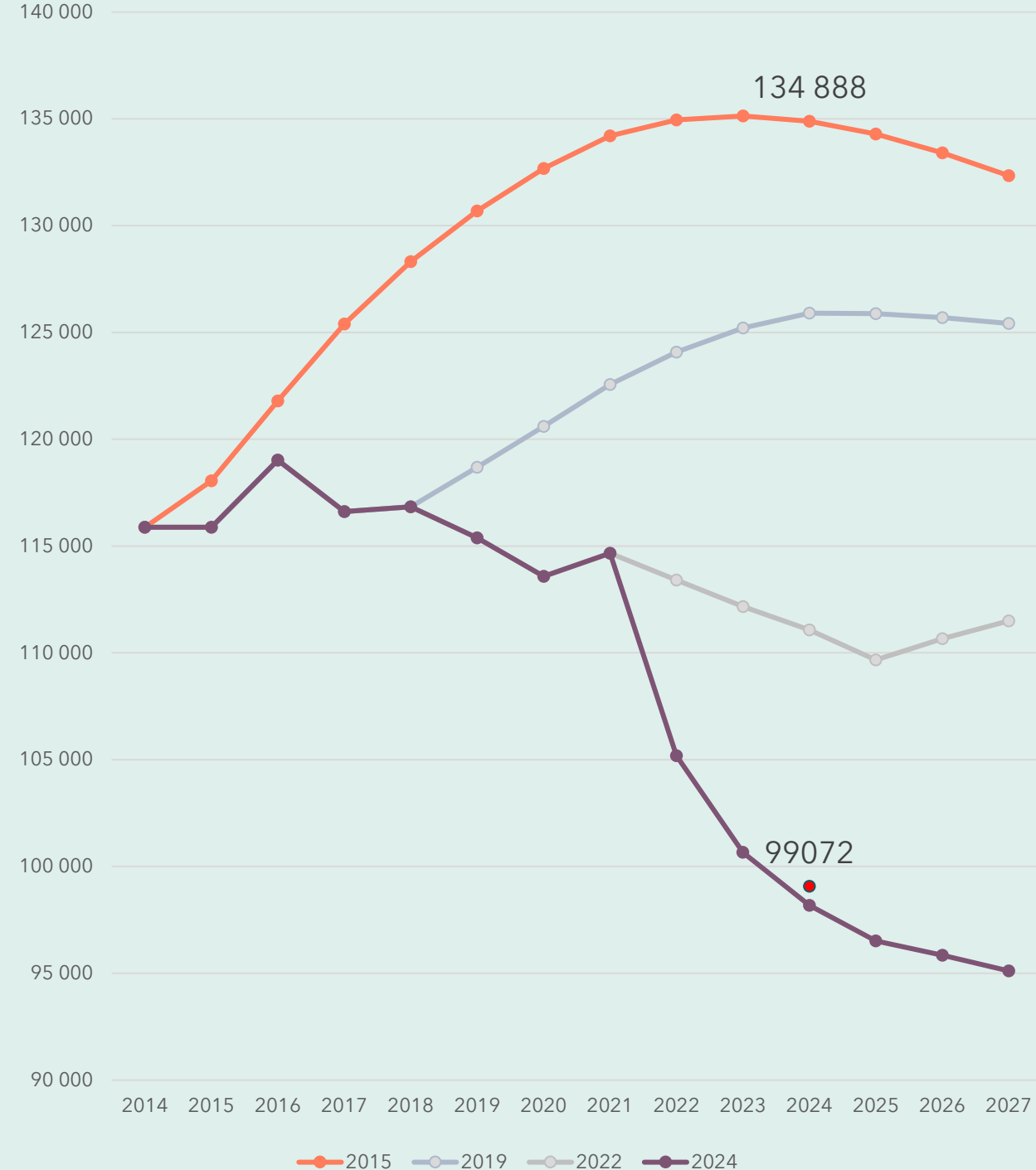


Källa: Statistiska centralbyrån

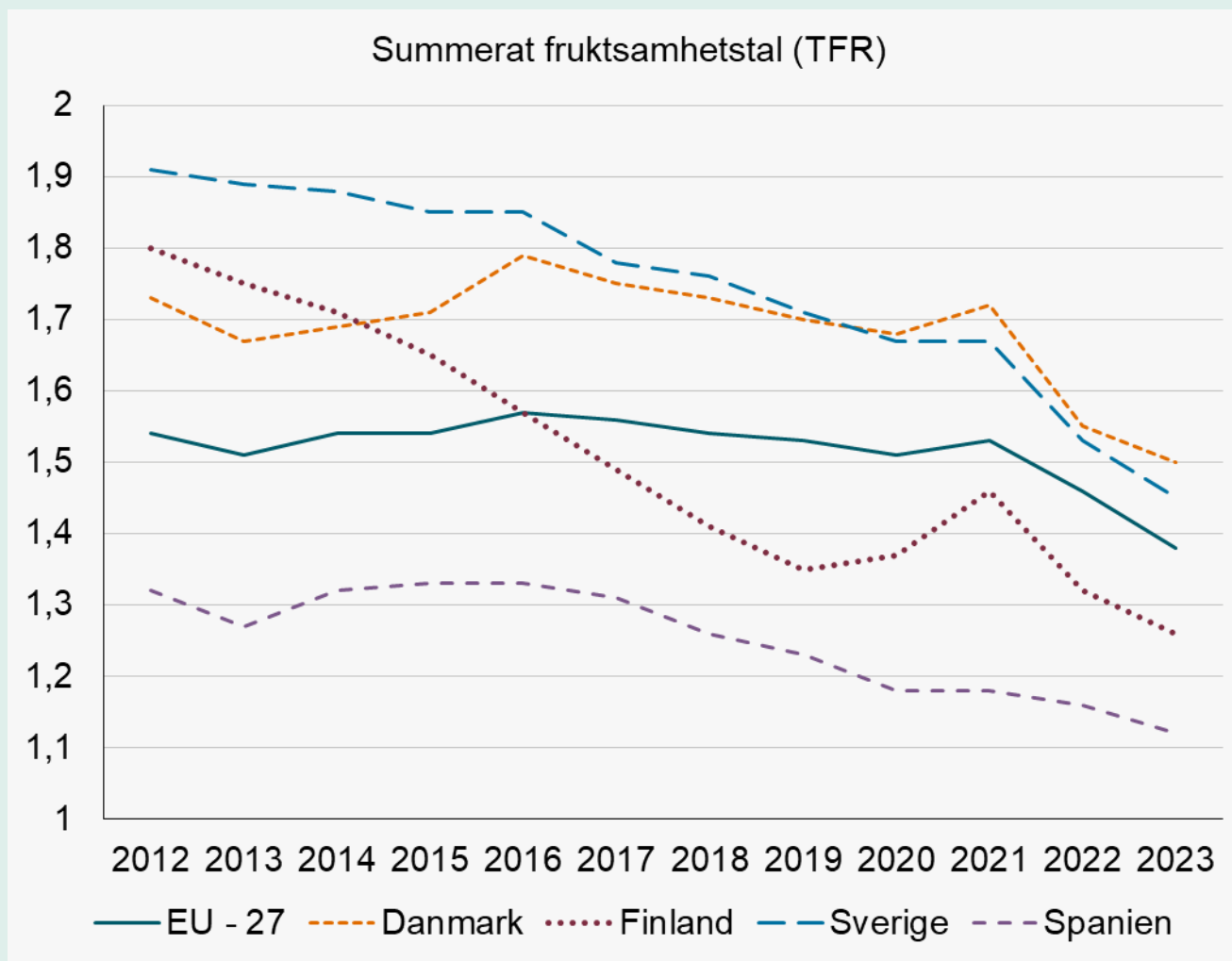
Stora förändringar i framskrivningarna från SCB

35 000 färre 0-åringar 2024 än
vad som förväntades 2015

Källa: Statistiska centralbyrån

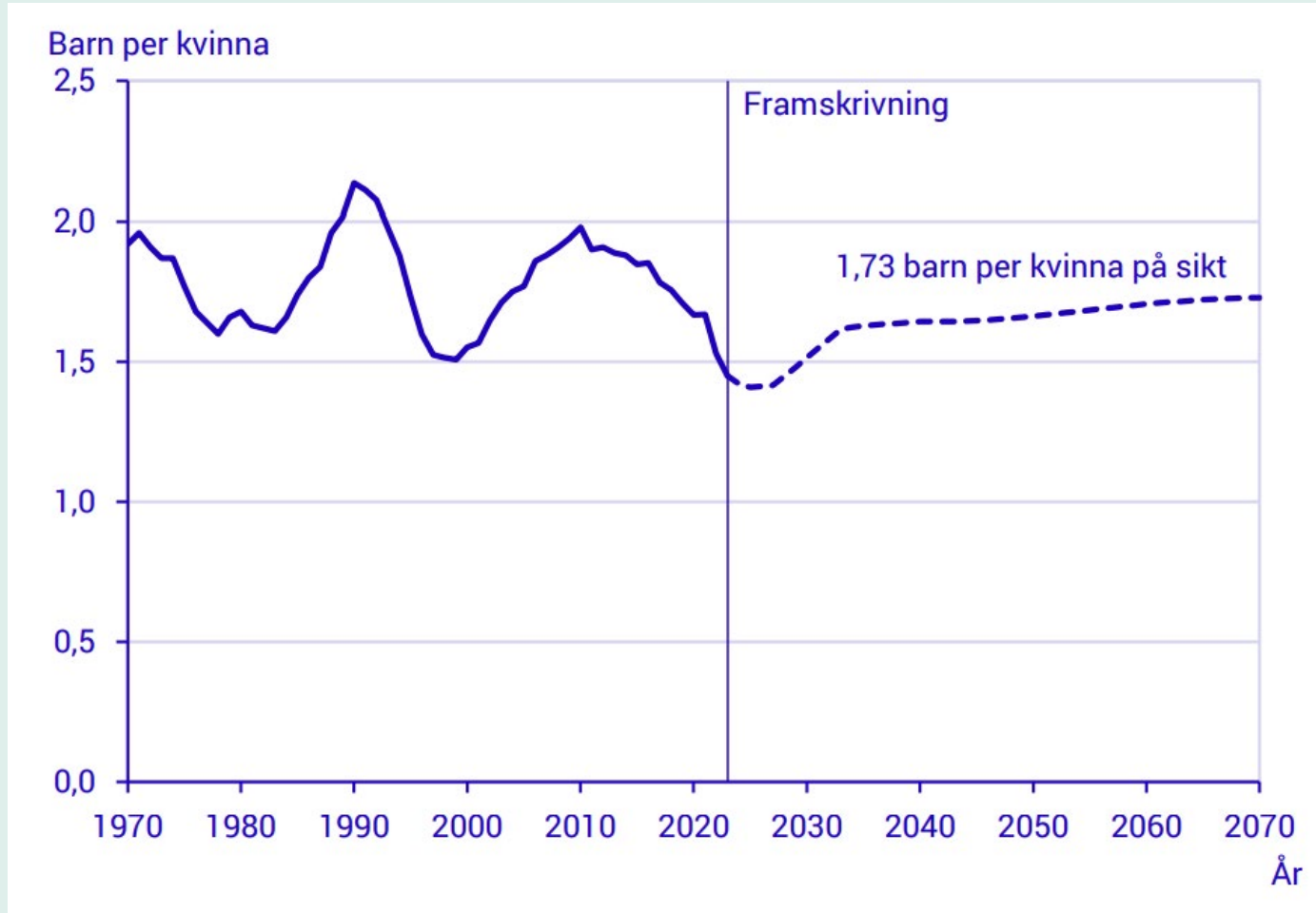


Minskat barnafödande i Europa



Källa: Eurostat

Utveckling och prognos för Sverige



Källa: SCB – Sveriges framtida befolkning 2024-2070

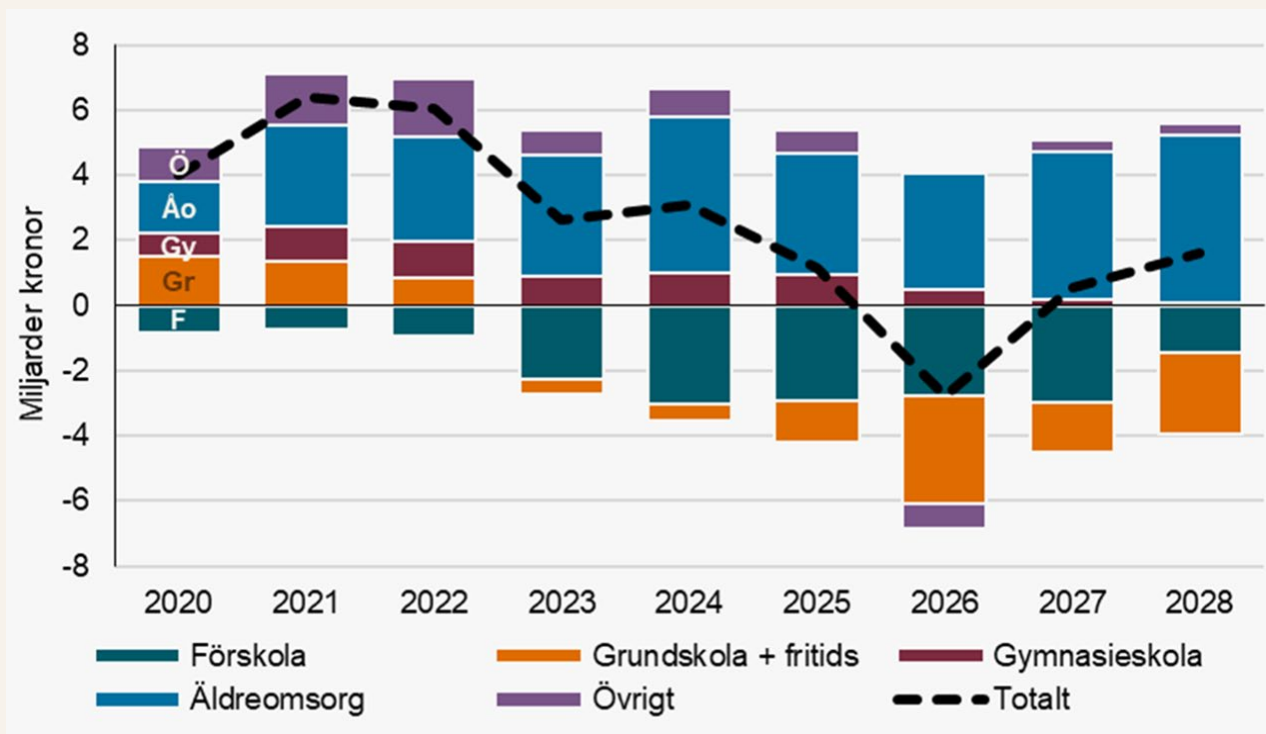
Varför sjunker barnafödandet?

Potentiella förklaringar:

- **Senarelagda första födselar** → mindre tid för fler barn, högre risk för ofrivillig barnlöshet
- **Förändrade värderingar** → Längre utbildning, självförverkligande, andra sätt att skapa mening i livet
- **Framtidsoro** → klimat, ekonomi, kriminalitet, geopolitik, osäkerhet på arbetsmarknaden
- **Psykisk ohälsa** → ökad stress, utbrändhet, sämre livsbalans

Demografiska behovsförändringar

Förändring i miljarder kronor jämfört med året innan

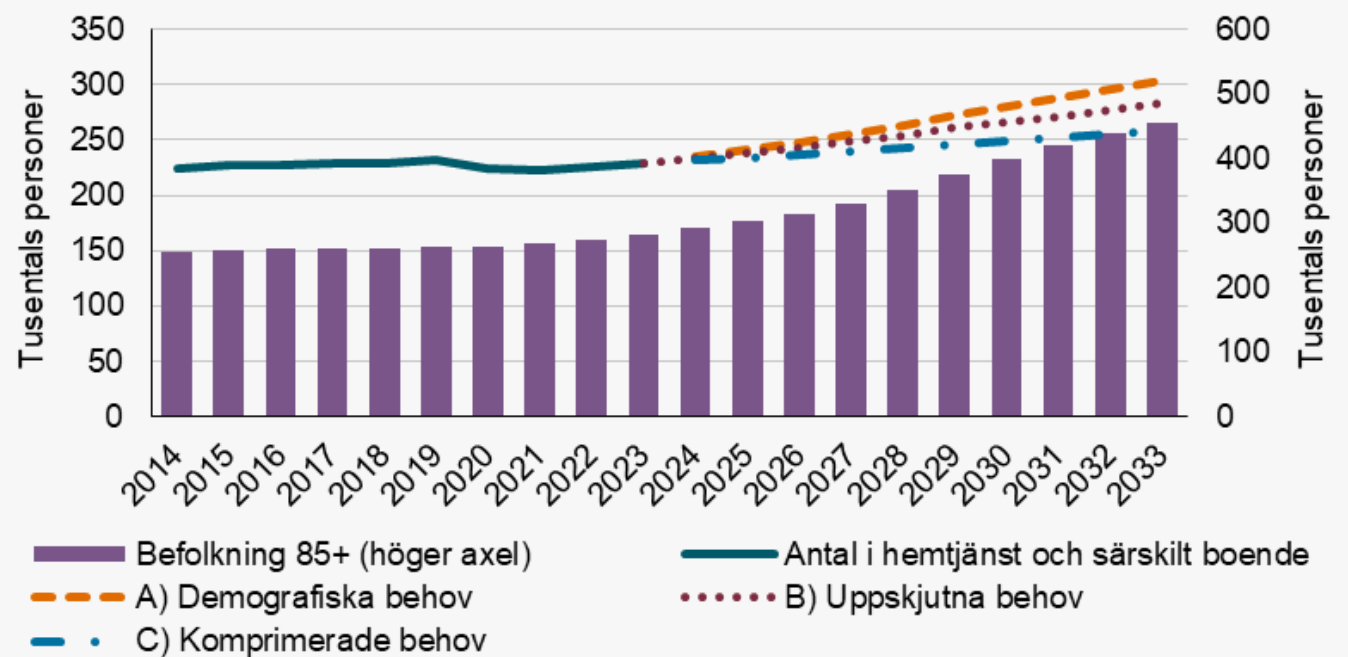


Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

- Kommer från en period med stora behovsökningar.
- Personer med tillfälligt skydd (massflyktsdirektivet) återvänder 2026
- Mycket liten sammantagen demografisk behovsökning under perioden prognosperioden.
- Ökade behov av äldreomsorg till följd av fler 80+ år, men nedtonat jämfört med föregående prognoser.
- Alternativscenario för massflyktsdirektivet ger +3 mdr 2026

Tre olika framskrivningar

Demografi (A), uppskjutna behov (B) och komprimerade behov (C)

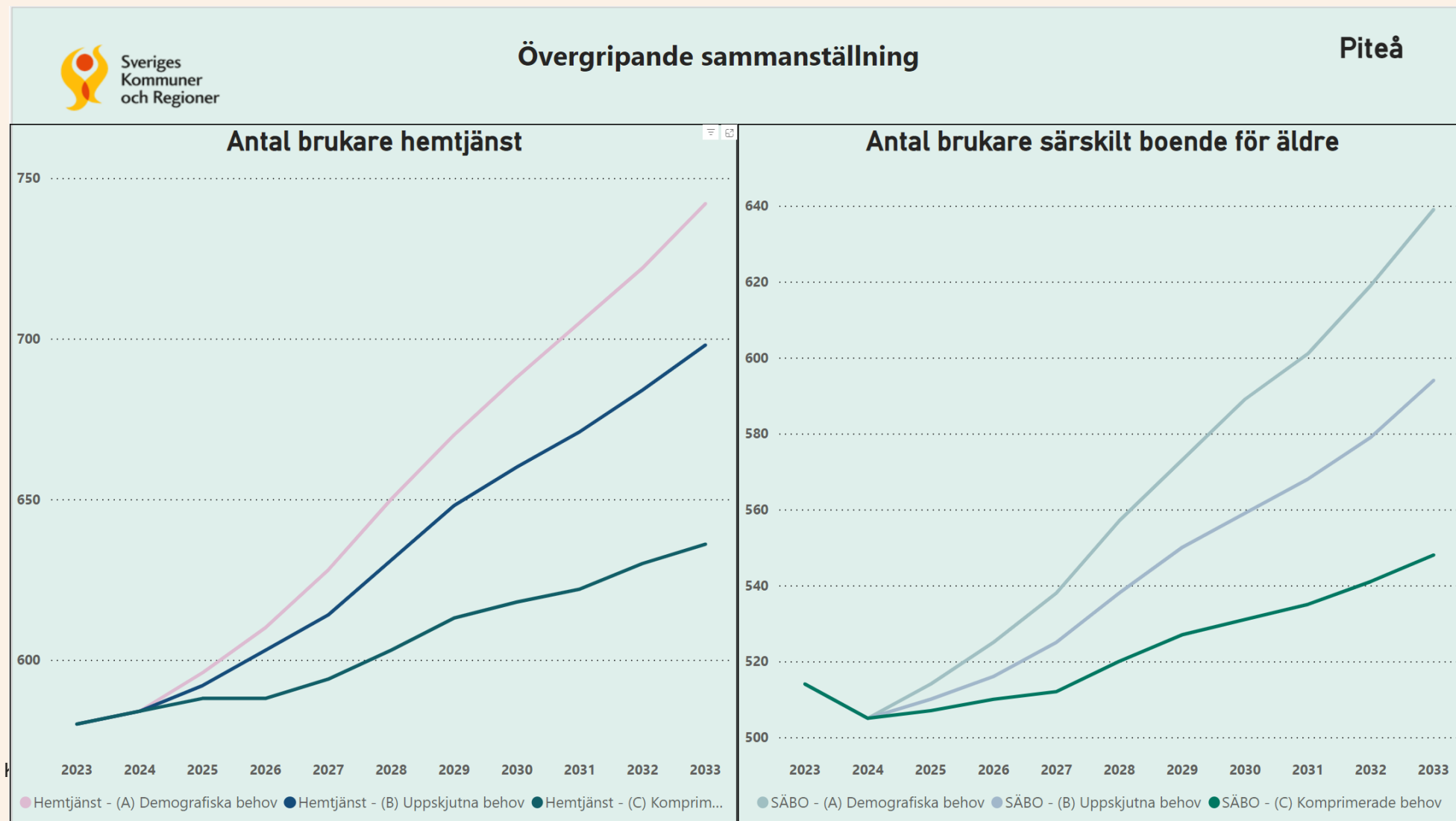


Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

- De tre alternativen ger stora skillnader:
- A – ökning 33 procent
- B – ökning 24 procent
- C – ökning 13 procent
- Beräkningarna i årets Ekonomirapport baseras på alternativ B, uppskjutna behov.

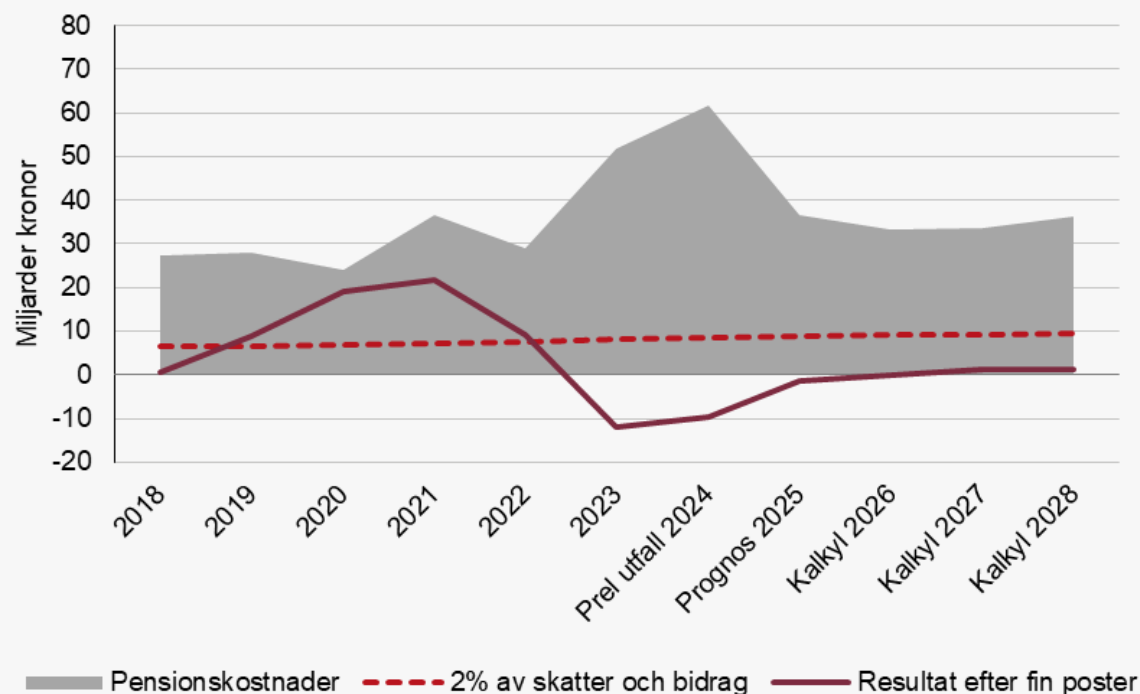
Kommunanpassat verktyg

De nationella framskrivningarna på varje kommuns utgångsläge

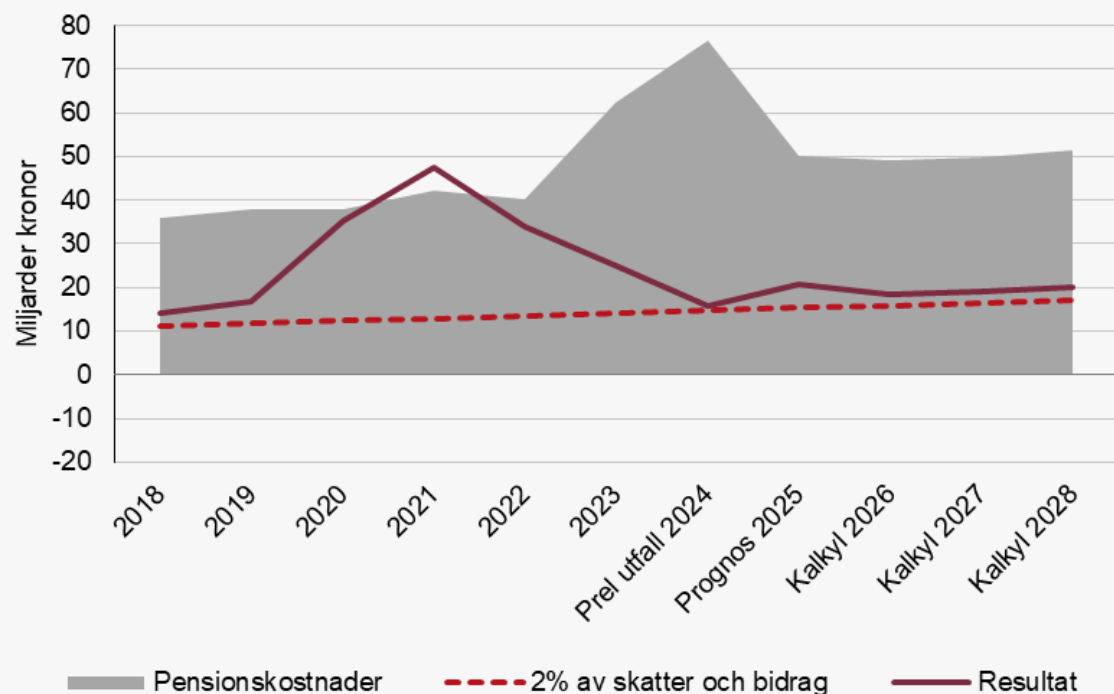


Resultat och pensionskostnader

Regioner

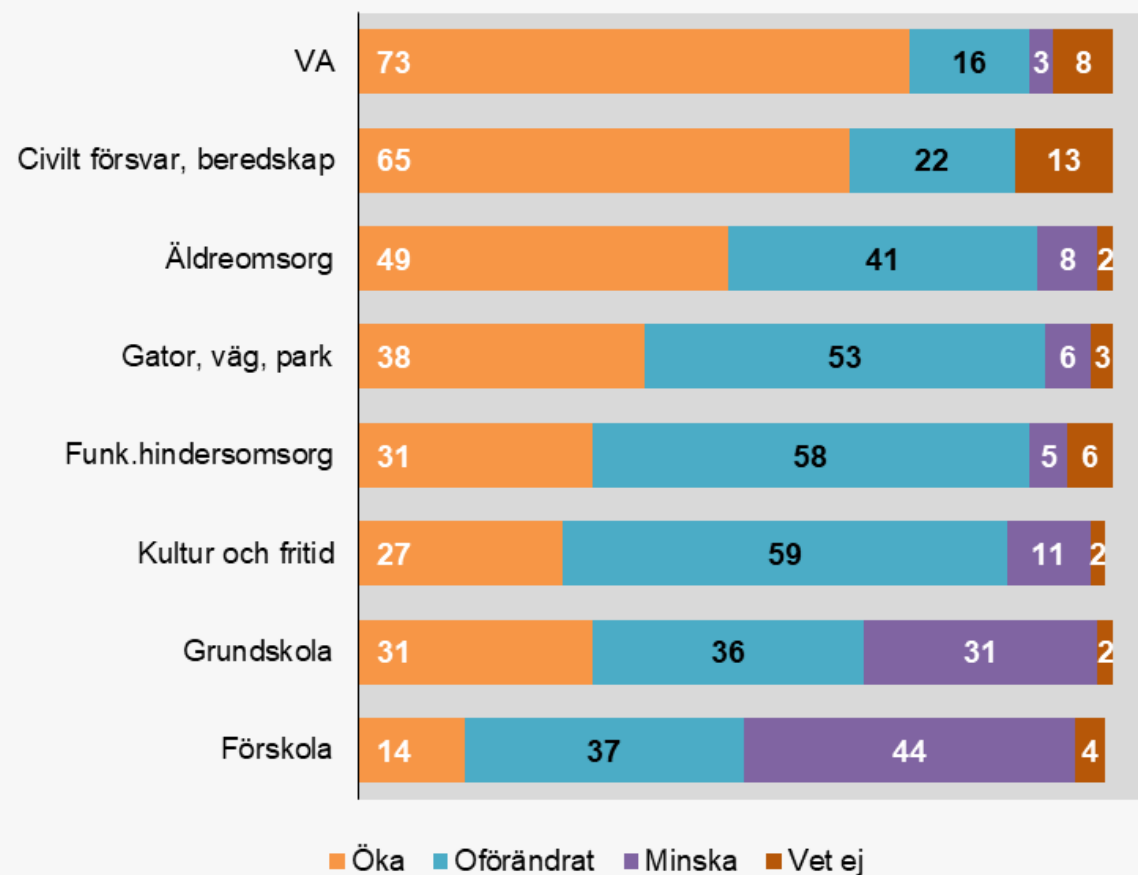
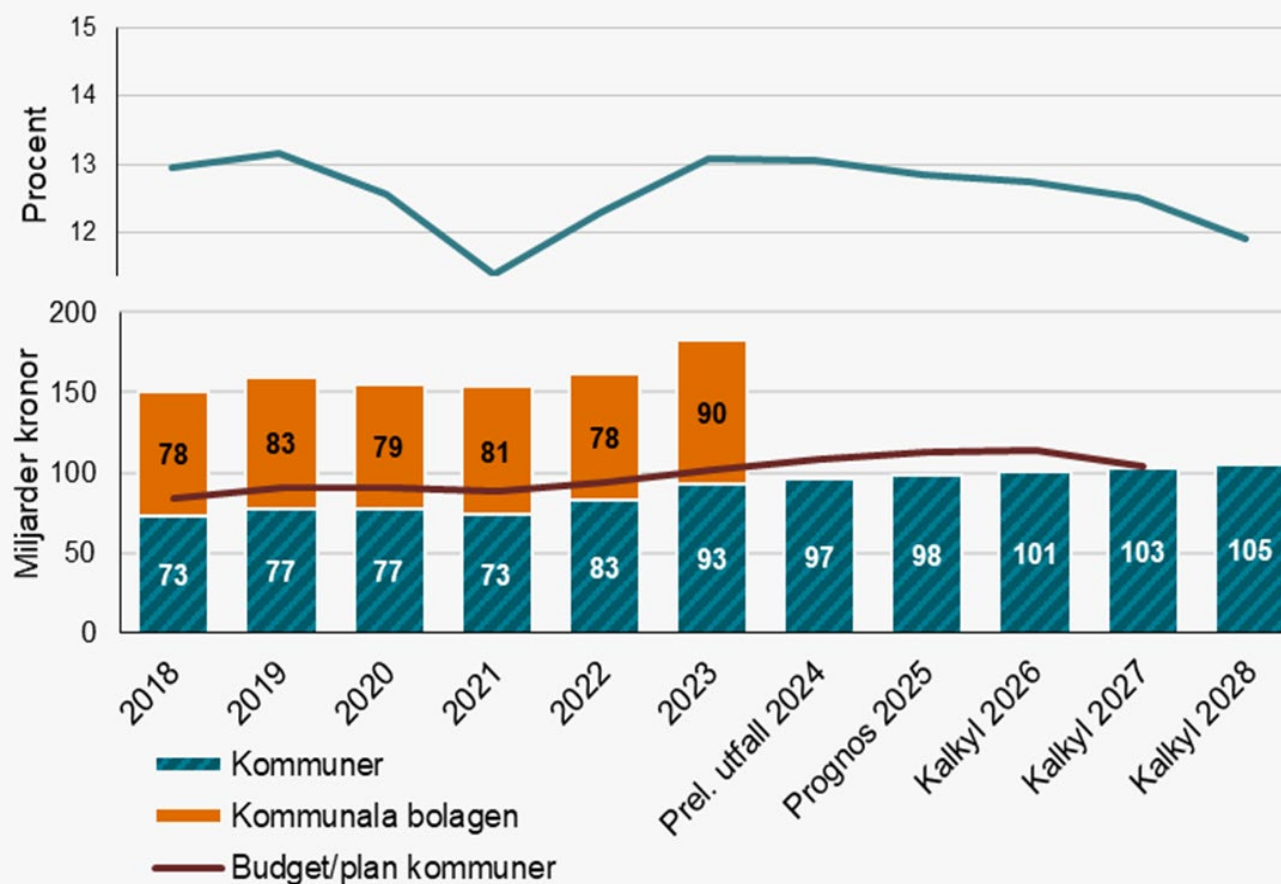


Kommuner



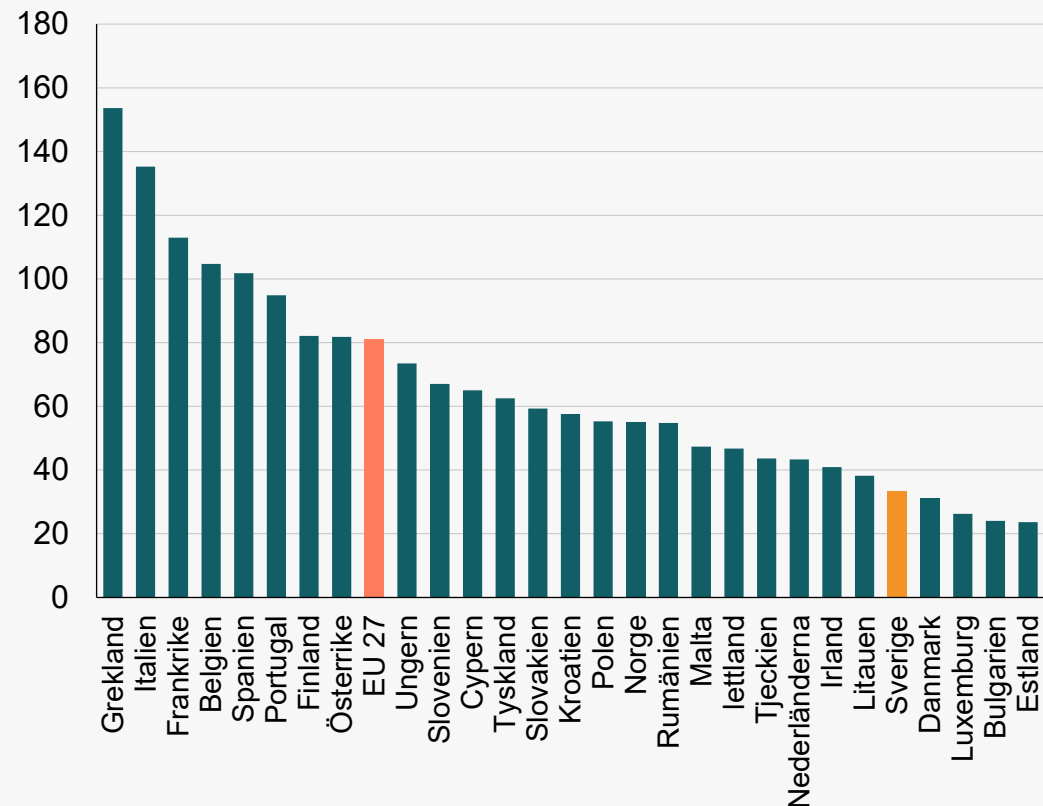
Investeringar i kommunerna

Ökade investeringar både i kommunerna och de kommunala bolagen



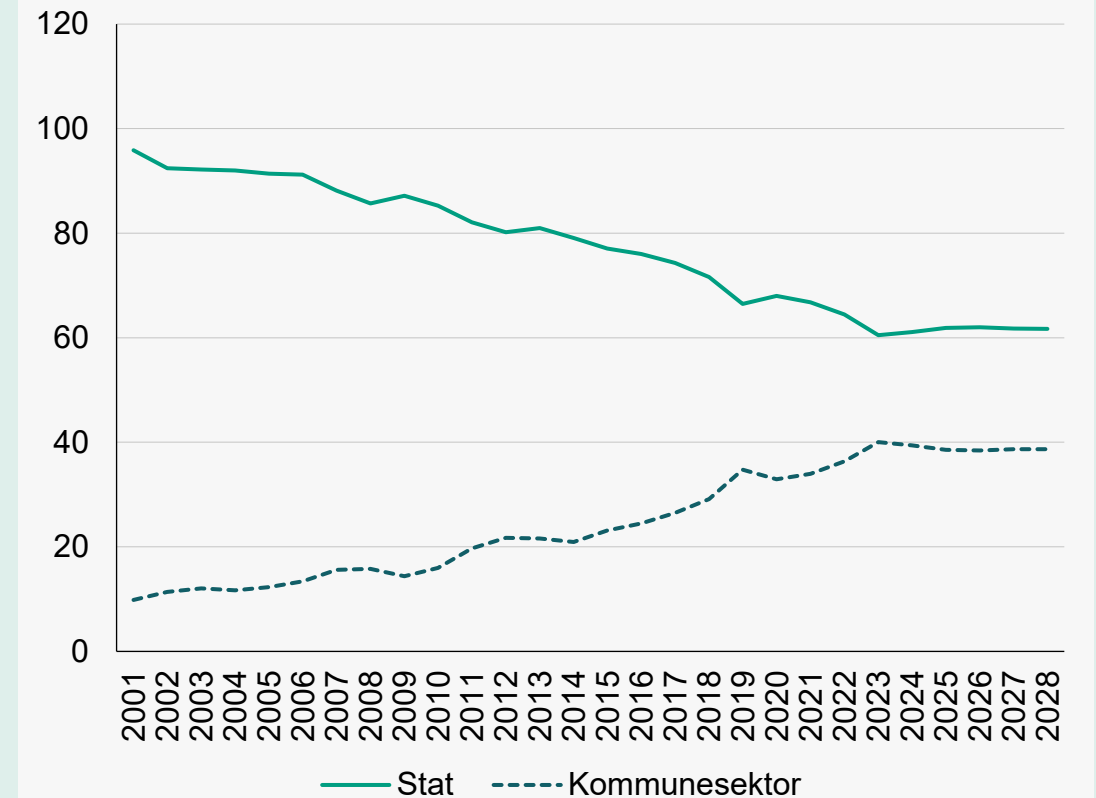
Starka offentliga finanser, men...

Maastrichtskuld
Andel av BNP, procent



Källa: Eurostat

Maastrichtskuld per sektor
Andel av skulden, procent



Källa: SCB och SKR

Medskick till:

Kommuner och regioner

- Analysera behov och fortsätt genomför nödvändiga omställningar och anpassningar.
- Prioritera investeringar och säkra långsiktig finansiell stabilitet.

Staten

- Skapa långsiktiga planeringsförutsättningar genom värdesäkrade statsbidrag och minskad detaljstyrning.
- Ta ansvar för finansiering av investeringar tillsammans med kommuner och regioner.
- Säkra att fler går från bidrag till arbete

Viktiga datum

Datum	Innehåll	Organisation
2025-10-03	Skatteunderlagsprognos (cirkulär)	SKR
2025-10-23	Ekonomirapporten, oktober 2025	SKR